

LANDSTINGSSTYRELSEN 13-06-18 00020

Landstingsstyrelsen

Inriktning kommande strukturfondsprogram

Föredragande landstingsråd: Charlotte Broberg

Ärendebeskrivning

Under länsstyrelsens ledning har Stockholms läns landsting tillsammans med övriga aktörer identifierat ett antal huvudprinciper som ska vägleda regionen i arbetet inför och under nästa programperiod för EU:s strukturfonder.

Förslag till beslut

Landstingsrådsberedningen föreslår landstingsstyrelsen besluta

att Stockholms läns landsting ska bidra till att fullfölja Stockholmsmodellen och huvudprinciper för sammanhållna strategiska satsningar under kommande programperiod i enlighet med länsstyrelsens redovisning

att uppdra åt landstingsdirektören att svara för att landstingets medverkan sker i enlighet med länsstyrelsens redovisning.

Landstingsrådsberedningens motivering

I ett brett samarbete under länsstyrelsens ledning har länets aktörer identifierat ett antal huvudprinciper som ska vägleda regionen i arbetet inför och under nästa programperiod för EU:s strukturfonder. Det innebär bland annat förslag på en ny genomförandemodell av strukturfonderna på regional nivå.

Utgångspunkten för det nya sätt att genomföra programmen bygger på koncentration av resurser, samverkan mellan fonderna, företag och arbetskraft i fokus och att initiera satsningar.

Syftet med Stockholmsmodellen är att stärka det regionala ägarskapet och att möjliggöra framtagandet av sammanhållna strategiska satsningar

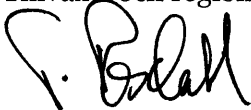
som strävar mot regionens samlade fastställda mål, i enlighet med RUFSS 2010.

Landstinget ska bidra till en överenskommelse mellan regionens parter om inriktning och arbetsmodell med fokus på att bland annat åstadkomma en ökad fonsdsamverkan, fokusering och koncentration samt stärkt medfinansiering och regionalt ägarskap av fonderna.

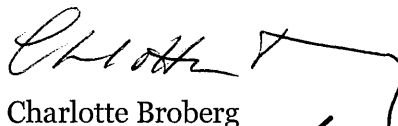
Det är också viktigt att Landstinget bidrar till att utveckla en konstruktiv samverkan i regionen i syfte att nå största möjliga effektivitet i det regionala tillväxtarbetet.

Beslutsunderlag

Landstingsdirektörens tjänsteutlåtande den 21 maj 2013
Utdrag ur länsstyrelsens redovisning till regeringen i maj 2013,
"Stockholmsmodellen och huvudprinciper för sammanhållna strategiska satsningar avseende strukturfondsprogram"
Tillväxt- och regionplaneringsutskottets protokollsutdrag den 4 juni 2013

Torbjörn Rosdahl

Charlotte Broberg

Hans-Erik Malmros

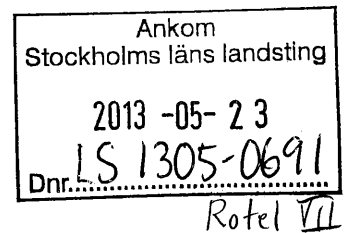
Landstingsstyrelsens förvaltning
Tillväxt, miljö och regionplanering

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2013-05-21

LS 1305-0691

Handläggare:
Börje Wredén

Landstingsstyrelsens
tillväxt- och
regionplaneringsutskott

Inriktning kommande strukturfondsprogram

Ärendebeskrivning

Strukturfonderna tillhör EU:s finansieringsverktyg för att åstadkomma ekonomisk, social och miljömässig utveckling i hela Europa, den s.k. sammanhållningspolitiken. I ett brett samarbete under länsstyrelsens ledning har länets aktörer identifierat ett antal huvudprinciper som ska vägleda regionen i arbetet inför och under nästa programperiod för EU:s strukturfonder. Det innebär bland annat förslag på en ny genomförandemodell av strukturfonderna på regional nivå, vars huvudprinciper landstingsstyrelsen föreslås fullfölja.

Beslutsunderlag

Landstingsdirektörens tjänsteutlåtande den 21 maj 2013
Utdrag ur länsstyrelsens redovisning till regeringen, maj 2013,
”Stockholmsmodellen och huvudprinciper för sammanhållna strategiska satsningar avseende strukturfondsprogram”

Förslag till beslut

Tillväxt- och regionplaneringsutskottet föreslår landstingsstyrelsen besluta

att Stockholms läns landsting ska bidra till att fullfölja Stockholmsmodellen och huvudprinciper för sammanhållna strategiska satsningar under kommande programperiod i enlighet med bilagd redovisning

att uppdra till landstingsdirektören att svara för att landstingets medverkan sker i enlighet med bilagd redovisning.

Förvaltningens förslag och motivering

Sammanfattning

I ett brett samarbete under länsstyrelsens ledning har länets aktörer identifierat ett antal huvudprinciper som ska vägleda regionen i arbetet

inför och under nästa programperiod för EU:s strukturfonder. Det innebär bland annat förslag på en ny genomförandemodell av strukturfonderna på regional nivå.

Förvaltningen anser att det är angeläget för Stockholmsregionens tillväxtförutsättningar att strukturfonderna används konstruktivt. De huvudprinciper för inriktningen av och arbetet med strukturfonderna under nästa programperiod, som förvaltningen har varit med om att ta fram, bör ge förbättrade möjligheter. För att lägga en grund för ett aktivt fortsatt engagemang från Stockholms läns landsting föreslås landstingsstyrelsen besluta att fullfölja dessa principer och ge landstingsdirektören i uppdrag att svara för att landstingets medverkan sker i enlighet med dessa principer.

Bakgrund

Strukturfonderna tillhör EU:s finansieringsverktyg för att åstadkomma ekonomisk, social och miljömässig utveckling i hela Europa, den s.k. sammanhållningspolitiken. Under programperioden 2008-2013 har Europeiska Regionala Utvecklingsfonden bidragit till projekt i Stockholms län med drygt 300 miljoner kronor och Europeiska Socialfonden med drygt 700 miljoner kronor. De har medfinansierats av olika aktörer med drygt 600 miljoner kronor respektive drygt 500 miljoner kronor. Prioriteringar av fondmedlens användning i projekten har skett i ett regionalt partnerskap, som Stockholms läns landsting ingår i.

En regional programmeringsgrupp, med länets aktörer och förvaltande myndigheter för strukturfonderna, har under ledning av länsstyrelsen i en gemensam process under 2012 och 2013 arbetat med att förbereda nästa programperiod.

Mot bakgrund av erfarenheter av genomförandet av strukturfondsprogrammen i Stockholms län och i syfte att stärka det regionala ägarskapet har arbetet resulterat i slutsatsen att det finns behov av ett förändrat arbetssätt i nästa programperiod. Genom att tillämpa en ny genomförandemodell – Stockholmsmodellen - kan regionens aktörer möjliggöra framtagandet av *sammanhållna strategiska satsningar*.

Arbetet med att förbereda nästa strukturfondsperiod styrs av direktiv från regeringen och den administrativa ansvarsfördelning på olika förvaltande myndigheter som gäller. Det innebär bland annat att formerna och tidplanerna för framtagande av program för Europeiska Regionala Utvecklingsfonden och Europeiska Socialfonden skiljer sig åt.

Utgångspunkten för regionens arbete har emellertid varit att hålla ihop processerna och att tillse att de bygger på samma analyser och strävar mot regionens samlade fastställda mål, i enlighet med RUF5 2010.

Länsstyrelsen har på regeringens begäran sänt in en rapport, "Stockholmsregionens redovisning av underlag till det Europeiska Socialfondsprogrammet 2014-2020 i Sverige", som sålunda bygger på en samlad analys och beskriver en genomförandemodell som är gemensam för bägge fonderna. Bilagt underlag med rubriken "Stockholmsmodellen och huvudprinciper för sammanhållna strategiska satsningar" är ett utdrag ur länsstyrelsens underlag till regeringen.

Strukturfondspartnerskapet för nu pågående programperiod har 2013-05-06 beslutat att ställa sig bakom analysen och huvudprinciperna för arbetet med strukturfonderna i Stockholms län under kommande programperiod.

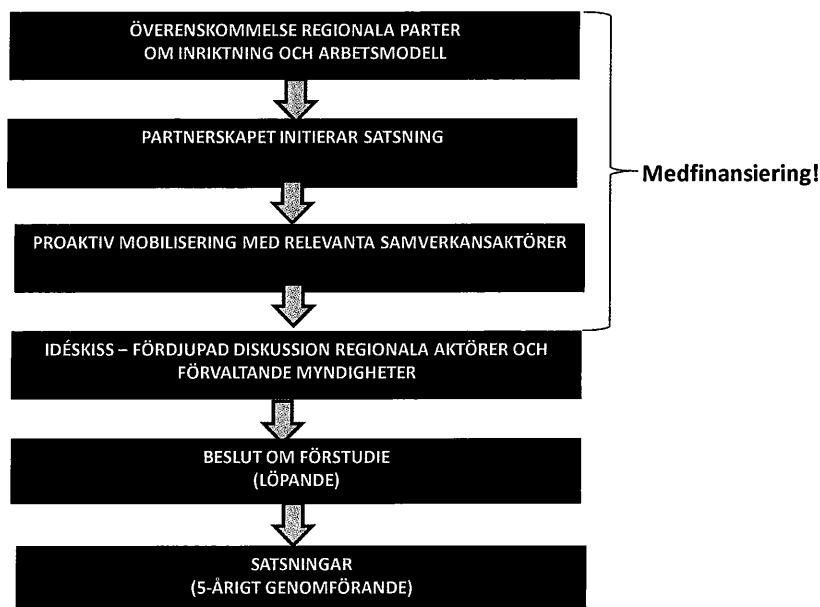
Utgångspunkten för ett nytt sätt att genomföra programmen bygger på ett antal huvudprinciper:

- Koncentration av resurser
- Samverkan mellan fonderna
- Företag och arbetskraft i fokus
- Initiera satsningar - Stockholmsmodellen

Överväganden

Rätt använda är strukturfonderna viktiga resurser för Stockholmsregionens tillväxtarbete, även om deras relativa betydelse är mindre än i exempelvis glesbygdsregioner i norra Sverige. Under innevarande programperiod har en viktig utgångspunkt i Stockholmsregionen varit att projekt ska vara stora och strategiska, för att uppnå strukturell påverkan. Jämfört med andra regioner i Sverige har det uppnåtts. Med hänsyn till de trots allt begränsade resurser som fonderna representerar i Stockholms län och med hänsyn till grundläggande ambitioner om att skattepengar ska användas effektivt finns anledning att ytterligare betona vikten av koncentration och målmedvetenhet. Förslaget om att medlen ska användas i *sammanhållna strategiska satsningar* i enlighet med en ny genomförandemodell – Stockholmsmodellen - ställer ökade krav på engagemang från länets aktörer, inklusive Stockholms läns landsting.

”Stockholmsmodell” strukturfondsarbete!

Stockholms läns landsting har ansvar och möjligheter att bidra i alla ovanstående led. Landstinget behöver sålunda bidra till en överenskommelse mellan regionens parter om inriktning och arbetsmodell. Formerna för detta är inte fastlagda, men landstingsstyrelsens beslut i det här ärendet avser att lägga grunden för landstingets arbete och ställningstaganden. Exempelvis kommer förslag till regionalt program för Europeiska Regionala Utvecklingsfonden att behandlas i en snabbremiss från länsstyrelsen. Landstingets ställningstagande till detta kan då rimligen grundas på redan fattade beslut, RUFSS 2010 och nu aktuellt ärende om principerna för strukturfondsarbetet i länet.

Med utgångspunkt i RUFSS 2010 och prioriteringarna i tillväxtarbetet identifieras områden där strukturfondspartnerskapet önskar initiera satsningar, med krav på ett aktivt ägarskap. Regionens aktörer åtar sig att mobilisera, d v s involvera och förankra, relevanta aktörer från olika sektorer. Hela landstingets verksamhetsområde kan involveras i ett sådant arbete. Slutligen kan landstingets verksamheter vara ansvariga eller medansvariga för det faktiska genomförandet av beslutade strategiska

satsningar. Det är viktigt att framhålla att landstinget även genom de egna verksamheterna skapar förutsättningar för tillväxt.

Högre ambitioner och en förändrad arbetsmodell enligt ovan kräver nya samverkansformer. Ett möjligt exempel kan vara att sekretariatet till partnerskapet med den nya modellen får en utökad roll i att samordna och driva överenskomna processer och ges resurser från strukturfonderna, regionens aktörer och förvaltande myndigheter. I uppdraget till landstingsdirektören ligger bland annat att utveckla en sådan konstruktiv samverkan i regionen i syfte att nå största möjliga effektivitet i det regionala tillväxtarbetet.

Ekonomiska konsekvenser av beslutet

En långsiktigt hållbar tillväxt i Stockholmsregionen är grunden även för landstingets förutsättningar att klara sina uppgifter. Landstingets direkta kostnader för medfinansiering av strukturfondsprojekt har under innevarande programperiod varit 31 miljoner kronor i regionalfondsprojekt och 11 miljoner kronor i socialfondsprojekt. Även om ett utökat engagemang från landstingets sida kan medföra ökade kostnader i form av medfinansiering ger det per definition också ökade tillskott av medel från strukturfonderna, samt ökade möjligheter till samordning av olika regionala aktörers resurser.

Miljökonsekvenser av beslutet

I vilken utsträckning kommande stora strategiska satsningar kommer att vara inriktade på att förbättra miljön är inte fastlagt. Ett exempel på insatser innevarande period är dock stöd till företagskluster inom miljöteknikområdet och det är rimligt anta att det finns möjligheter att med stöd av strukturfonderna ytterligare utveckla sådana satsningar. Det stöds av att regeringen har beslutat att minst en femtedel av de samlade medlen för regionalfonden ska investeras i övergången till en koldioxidsnål ekonomi, d.v.s. förnybar energi och energieffektivisering.

Toivo Heinsoo
Landstingsdirektör

Peter Haglund
Direktör SLL Tillväxt, miljö och
regionplanering

Stockholmsmodellen och huvudprinciper för sammanhållna strategiska satsningar

Mot bakgrund av erfarenheter i tidigare genomförande av strukturfondsprogrammen i Stockholms län och i syfte att bland annat stärka det regionala ägarskapet har regionens aktörer gemensamt identifierat ett antal huvudprinciper¹ inför programperioden 2014–2020.

En central del handlar om förslaget till ny genomförandemodell för strukturfonderna på regional nivå. *Stockholmsmodellen* bygger på ett proaktivt arbete av länets aktörer som tillsammans med övriga principer identifierats som viktiga. Principerna är framtagna i en gemensam process av länets aktörer och förvaltande myndigheter genom den regionala programmeringsgruppen för strukturfonderna. Genom att tillämpa dessa principer avser regionens aktörer möjliggöra *sammanhållna strategiska satsningar*.

Principer för genomförande av programmen

Med utgångspunkt i strukturfondspartnerskapets viljeinriktning inför strukturfondsperioden 2014–2020 – att bland annat åstadkomma en ökad fonsamverkan, fokusering och koncentration samt stärkt medfinansiering och regionalt ägarskap av fonderna har den regionala programmeringsgruppen föreslagit följande principer som vägledande för arbetet i nästa programperiod.

Koncentration av resurser

Grunden för strukturfonderna återfinns i EU 2020 och i den nationella Partnerskapsöverenskommelse som utarbetas av regeringskansliet för närvarande. I Stockholms län återfinns kärnan för strukturfondernas inriktning i sin tur i den regionala utvecklingsplanen RUFSS 2010 och tillhörande prioriteringar i det regionala tillväxtarbetet 2014–2020 – Arbetsmarknad och kompetensförsörjning, Innovationskraft, Energi och klimat, Infrastruktur och Bostäder. Koncentration av resurser ska således ske inom dessa i regionen framtagna prioriteringar och vid behov kunna brytas ned geografiskt, exempelvis med fokus på förutsättningar och utmaningar i de regionala stadskärnorna².

¹ Huvudprinciperna möter flera av Kommissionens och den svenska regeringens intentioner gällande fonderna i kommande programperiod

² De åtta regionala stadskärnorna är Flemingsberg, Kista-Sollentuna-Häggvik, Kungens Kurva-Skärholmen, Barkarby-Jakobsberg, Täby-Arninge, Haninge, Södertälje samt Arlanda-Märsta

Samverkan mellan fonderna

För att möta Stockholmsregionens utmaningar fordras ett holistiskt angreppssätt och helhetsperspektiv i utvecklingsarbetet. Det är därför nödvändigt att se hur fonderna gemensamt kan användas för att möta regionens behov. Att se strukturfonderna som ett gemensamt instrument för att förstärka tillväxtarbetet innebär också ett mer effektivt sätt att använda och mobilisera resurser. Satsningar som initieras i Stockholmsregionen i kommande programperiod bör därför värderas ur ett gemensamt fondperspektiv och, där möjlighet finns, eftersträva fondsamverkan.

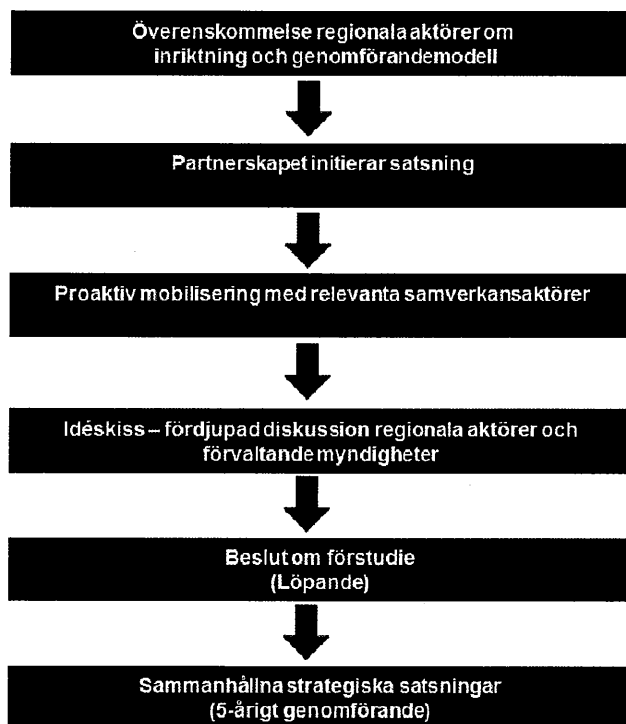
Företag och arbetskraft i fokus

Genom att i strukturfondsprogrammen sätta företagen och arbetskraften (anställda och arbetslösa) i fokus möjliggörs ett fokuserat helhetsgrepp som möter såväl regionens utmaningar som fondernas mål. Detta fokus ska vara vägledande för utformning av operativt Regionalfondsprogram och Regional handlingsplan för Socialfonden i Stockholms län.

Initiera satsningar - Stockholmsmodellen

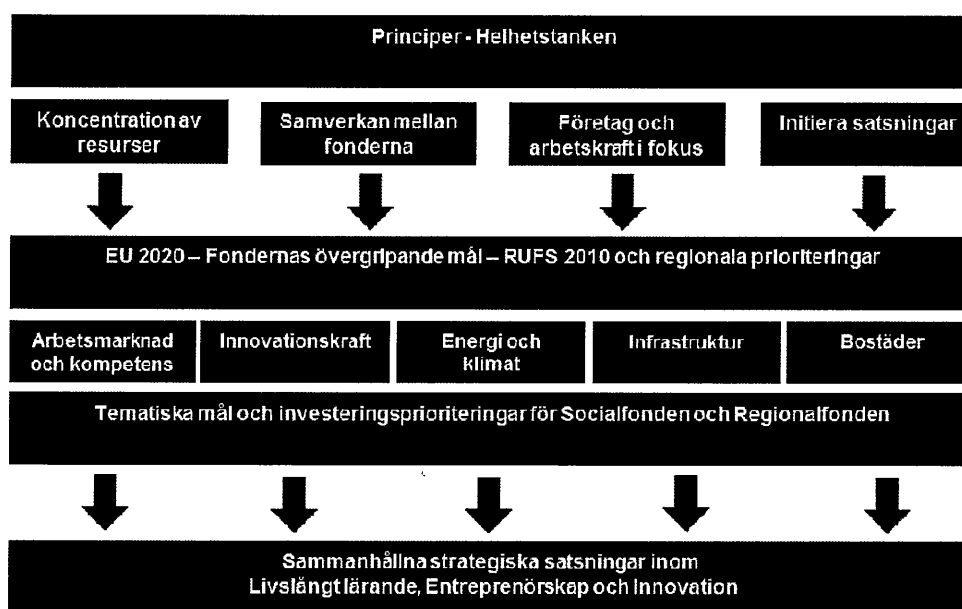
Stockholmsregionens aktörer genom länets strukturfondspartnerskap avser ta en mer proaktiv roll i genomförandet av strukturfonderna i kommande programperiod. Med detta förhållningssätt blir regionens aktörer initiativtagare till satsningar.

Figur 1 – Stockholmsmodellen

Kunskapsåterföring av lärdomar och erfarenheter underlättas med ett aktivt ägarskap bland aktörerna. Med utgångspunkt i RUFSS 2010 och prioriteringarna i tillväxtarbetet identifieras områden där strukturfonds-partnerskapet avser *initiera satsningar*. Regionens aktörer får i uppdrag att mobilisera – involvera och förankra – bland relevanta aktörer från olika sektorer. I en gemensam process, tillsammans med de förvaltande myndigheterna, genomförs därefter en förstudie som grund för en sammanhållen strategisk satsning som i ett önskvärt scenario ges cirka 5 år för genomförande, implementering och kunskapsåterföring.

Figur 2 – Huvudprinciper och övergripande teman för sammanhållna strategiska satsningar

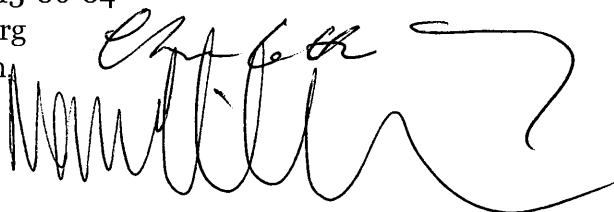
Tillämpning av huvudprinciperna visualiseras i Figur 2. Vid sidan av huvudprinciperna har den gemensamma programmeringsprocessen för strukturfonderna också utmynnat i en gemensam plattform med gemensamma teman som föreslås utgöra grund för Social- och Regionalfonden i Stockholmsregionen i nästa programperiod. Sammanhållna strategiska satsningar ska ta utgångspunkt i *Livslångt lärande, Entreprenörskap och Innovation*.³

³ Regionens aktörer avser utveckla dessa teman i det operativa regionalfondsprogrammet och i den regionala handlingsplanen för Socialfonden.

Landstingsstyrelsen
Tillväxt- och regionplaneringsutskottet

PROTOKOLLSUTDRAG
2013-06-04

Justerat den 2013-06-04
Charlotte Broberg
Nanna Wikholm

Ankom Stockholms läns landsting 2013 -06- 04 Dnr. LS 1305-0691

Rotel VII

§ 39

**Inriktning kommande strukturfondsprogram
LS 1305-0691**

Beslutsunderlag
Tjänsteutlåtande 2013-05-21

Tillväxt- och regionplaneringsutskottet beslutade föreslå
landstingsstyrelsen besluta

- att* Stockholms läns landsting ska bidra till att fullfölja
Stockholmsmodellen och huvudprinciper för sammanhållna
strategiska satsningar under kommande programperiod i enlighet
med bilagd redovisning, samt
- att* uppdra till landstingsdirektören att svara för att landstingets
medverkan sker i enlighet med bilagd redovisning.

Denna paragraf förklarades omedelbart justerad.

Vid protokollet

Agneta Marmestrand-Ruud

Exp
Landstingsstyrelsen